

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 3 /6344/2025 din data de 10.06.2025

Domnului Mario-Ovidiu Oprea
Secretarul general al Senatului României

Biroul permanent al Senatului

L. 14.1. 12.05.2025

Stimate domnule secretar general,

L. 14.1. 2025
Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. XXXV 2598 din 28.04.2025, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă pentru modificarea articolelor 36 și 37 din Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (b150/22.04.2025)*, în vederea avizării, vă comunicăm că aceasta a fost analizată în ședința din data de 05.06.2025 a Comisiei nr. 1 - reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la solicitarea de avizare a propunerii legislative, având în vedere prevederile art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, precum și interpretarea dată de Curtea Constituțională sintagmei „*acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești*”, Comisia a reținut că nu se impune emiterea unui aviz de către Consiliul Superior al Magistraturii, urmând a fi exprimat un punct de vedere.

În primul rând, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a constatat că prin inițiativa legislativă analizată au fost formulate propuneri de modificare a încadrării persoanelor condamnate în regimurile de executare închis și semideschis.

Art. 31 din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal reglementează cele patru tipuri de regimuri de executare a pedepselor privative de libertate, respectiv regimul de maximă siguranță, regimul închis, regimul semideschis și regimul deschis.

Încadrarea persoanei condamnate în unul dintre cele patru tipuri de regimuri de executare are în vedere, printre alte criterii, durata pedepsei privative de libertate aplicată prin hotărârea de condamnare. Astfel, regimul de maximă siguranță se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa detențiunii pe viață sau la pedeapsa închisorii mai mare de 13 ani, regimul închis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii mai mare de 3 ani, dar care nu depășește 13 ani, regimul semideschis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 3 ani, iar regimul deschis se aplică inițial persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii de cel mult un an.

Tel: (+40)21-311.69.02
Fax: (+40)21-311.69.01

Website: www.csm1909.ro
Email: secretar_general@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Inițiativa legislativă propune ca deținuții să fie încadrați în regimul de executare semideschis dacă au fost condamnați la pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 5 ani, în timp ce, *de lege lata*, încadrarea în acest regim de executare se face dacă persoana a fost condamnată la pedeapsa închisorii mai mare de un an, dar care nu depășește 3 ani. Totodată, se propune modificarea dispozițiilor privind încadrarea în regimul de executare închis, care ar urma să se aplice persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, dar care nu depășește 13 ani, în timp ce, *de lege lata*, încadrarea în acest regim de executare se face dacă persoana a fost condamnată la pedeapsa închisorii mai mare de 3 ani, dar care nu depășește 13 ani.

Astfel, propunerea legislativă ar lărgi sfera persoanelor condamnate care ar urma să fie încadrate în regimul semideschis, urmând a fi incluse și persoanele condamnate la pedeapsa închisorii mai mare de 3 ani dar care nu depășește 5 ani, care, *de lege lata*, sunt încadrați în regimul de executare închis.

Având în vedere că regimurile de executare închis și semideschis se diferențiază în raport cu gradul de limitare a libertății de mișcare a persoanelor condamnate, modul de acordare a drepturilor și de desfășurare a activităților, precum și cu condițiile de detenție, fiind necesare resurse evident sporite pentru deținuții încadrați în regimul închis, față de cei încadrați în regimul semideschis, o astfel de modificare ar putea conduce la diminuarea resurselor umane și materiale implicate în supravegherea deținuților.

Constatând totodată că soluția analizată nu ridică probleme din perspectiva tehnicii legislative, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că adoptarea acesteia este o chestiune ce ține de politica penală a legiuitorului, care poate modifica condițiile de încadrare a persoanelor condamnate în unul sau altul dintre regimurile de executare a pedepselor privative de libertate.

În al doilea rând, inițiativa legislativă analizată propune reglementarea unui *drept absolut* al persoanei condamnate care se află în regimul de executare deschis sau semideschis de a beneficia de *învoire* și *permisie* de a ieși din penitenciar [cu excepția celor condamnați pentru *infrațiuni comise cu violență* și pentru anumite infrațiuni propuse la ultimul alineat al art. 80¹, numerotat în mod eronat (4) în loc de (5)].

Art. 80¹ propus ar urma să fie inclus în Titlul III - Executarea pedepselor privative de libertate, Cap. V - Drepturile persoanelor condamnate al Legii nr. 254/2013, fiind reglementat astfel ca un drept absolut al unei categorii de persoane condamnate de a beneficia de permisiunea de ieșire din penitenciar, fără nicio analiză cu privire la oportunitatea acordării unui asemenea drept.

Ieșirea din penitenciar este reglementată și *de lege lata*, însă ca o recompensă, și nu ca un drept al persoanei condamnate, fiind inclusă în Titlul III - Executarea pedepselor privative de libertate, Cap. IX - Recompense, abateri și sancțiuni disciplinare al Legii nr. 254/2013. Fiind reglementată ca o recompensă, permisiunea de ieșire din penitenciar se acordă dacă persoana condamnată îndeplinește anumite condiții, prevăzute la art. 98 alin. (1) din Legea nr. 254/2013, respectiv dacă a avut o bună conduită și a întreprins eforturile necesare în cadrul muncii prestate sau în cadrul activităților educative, moral-religioase, culturale, terapeutice, de consiliere psihologică și asistență socială, al instruirii școlare și al formării profesionale.

Mai mult, recompensa cu ieșirea din penitenciar se acordă doar în anumite cazuri, prevăzute la art. 99 alin. (1) din lege, respectiv pentru:

- a) prezentarea persoanei condamnate, în vederea ocupării unui loc de muncă după punerea în libertate;
- b) susținerea unui examen de către persoana condamnată;
- c) menținerea relațiilor de familie ale persoanei condamnate;
- d) pregătirea reintegrării sociale a persoanei condamnate;
- e) participarea persoanei condamnate la înhumarea soțului sau soției, unui copil, părinte, frate sau soră ori bunic sau bunică.

Deși politica penală a statului este opțiunea exclusivă a legiuitorului, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că propunerea de reglementare a unui drept absolut al unei categorii de persoane condamnate de a ieși din penitenciar contravine scopului punitiv, preventiv și reintegrator al pedepsei, astfel cum este reglementat în art. 3 din Legea nr. 254/2013, respectiv prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept, față de regulile de conviețuire socială și față de muncă, în vederea reintegrării în societate a deținuților sau persoanelor internate.

Totodată, dacă propunerea legislativă ar fi adoptată, permisiunea de ieșire din penitenciar a deținuților aflați în regimul deschis și semideschis ar fi reglementată în două modalități antagonice – pe de o parte, ca un drept absolut (singurele limitări fiind legate de infracțiunea/infracțiunile pentru care s-a dispus condamnarea), iar pe de altă parte, ca o recompensă, ieșirea din penitenciar fiind acordată doar pentru anumite motive limitative, mai sus expuse și doar dacă condamnatul a avut o bună conduită în cursul executării pedepsei.

În consecință, ar apărea o contradicție în viziunea legiuitorului, care ar acorda, pe de o parte, permisiunea de ieșire din penitenciar unei categorii de deținuți, indiferent de comportamentul avut în penitenciar și fără invocarea vreunui motiv, iar pe de altă parte, aceiași deținuți ar beneficia de o astfel de permisiune doar dacă nu prezintă un risc de a săvârși noi infracțiuni, depun eforturi în vederea atingerii scopului de reeducare al pedepsei și numai în

anumite cazuri clar stabilite, care au ca scop reintegrarea socială a persoanei condamnate după executarea pedepsei și menținerea relațiilor de familie ale acesteia.

Distinct de cele arătate, comisia de specialitate a Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că inițiativa legislativă prezintă și alte deficiențe, de natură a afecta calitatea și previzibilitatea legii.

Sub un prim aspect, inițiativa legislativă face referire la *„infrațiuni comise fără violență”*, sintagmă care nu este definită în cuprinsul Codului penal și care nu permite astfel identificarea sferei infracțiunilor exceptate de la dreptul de ieșire din penitenciar propus.

De altfel, Curtea Constituțională a sancționat folosirea acestei sintagme în alte propuneri legislative, arătând că nu respectă cerințele de calitate a legii privind claritatea și previzibilitatea și încălcând astfel prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție (Decizia nr. 356 din 30 mai 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind măsurile alternative de executare a pedepselor privative de libertate – parag. 80, Decizia nr. 453 din 4 iulie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor articolului unic pct. 2—5 și pct. 10 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal – parag. 32, 33).

Sub un al doilea aspect, deși în expunerea de motive se arată că *„dreptul la învoire și permisie se va acorda în condiții clar stabilite, după analiza fiecărei cereri de către o comisie specială, a cărei componență este prevăzută în proiectul de lege”*, inițiativa legislativă nu reglementează nici condițiile în care ar urma să se acorde acest drept, nici componența comisiei care ar urma să analizeze astfel de cereri. Astfel de condiții nu ar putea fi instituite nici printr-un act juridic cu caracter infralegal (respectiv Regulamentul de aplicare al Legii nr. 254/2013), întrucât s-ar pune în discuție respectarea principiului legalității, în componentele sale referitoare la claritatea și previzibilitatea normei.

Cu deosebită considerație,

Secretarul general al Consiliului Superior al Magistraturii,
Judecător Andreea Simona Uzlău

